

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045

Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

Rīgā

2012.gada 6.novembrī

Atzinums Nr.34

Par Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam Vides pārskatu

Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam Vides pārskats iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs) 2012.gada 26.oktobrī. Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veica un Vides pārskatu sagatavoja Saldus novada pašvaldība sadarbībā ar SIA „VSKB Vide”. Atzinums par Vides pārskatu sagatavots atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta 6.daļas prasībām.

Vides pārskata raksturojums un analīze:

Birojs 2011.gada 4.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.71 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Saldus novada teritorijas plānojumam 2013.-2025.gadam (turpmāk arī Teritorijas plānojums) un Saldus novada attīstības programmai 2013.-2025.gadam, pamatojoties uz pašvaldības sniegto informāciju par Teritorijas plānojumā paredzētajām rīcībām, kas saistītas ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikumu. Par Saldus novada attīstības programmas 2013.-2020.gadam (turpmāk arī Attīstības programma) Vides pārskatu Birojs 2012.gada 5.oktobrī izdevis atzinumu Nr.28. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, Attīstības programmas Vides pārskatā ietvertā informācija tika izmantota sagatavojot Vides pārskatu Teritorijas plānojumam. Birojs papildus atzīmē, ka stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums iepriekš veikts Kursīšu pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2007.gada 14.aprīļa atzinums Nr.40), Novadnieku pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2006.gada 13.janvāra atzinums Nr.5), Rubas pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2006.gada 14.septembra atzinums Nr.54), Zaņas pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2006.gada 28.augusts atzinums Nr.48), Zirņu pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2005.gada 16.septembra atzinums Nr.12), Zvārdes pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2006.gada 11.oktobra atzinums Nr.64), kā arī Saldus pilsētas integrētās attīstības programmai 2008.-2015.gadam (Biroja 2008.gada 7.aprīļa atzinums Nr.30).

Izvērtējot Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam Vides pārskata atbilstību Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība,

kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk arī MK noteikumi) IV nodaļas 8.punkta prasībām, Birojs konstatē:

1. Vides pārskatā ietverta informācija par Teritorijas plānojuma izstrādes galvenajiem mērķiem, sniegts īss plānošanas dokumenta satura izklāsts, kā arī norādīta tās saistība ar valsts, reģionāla un vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem.
2. Atbilstoši MK noteikumu 8.2.punkta prasībām aprakstīta plānošanas dokumenta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma gaita un Vides pārskata sagatavošanas procedūra, sabiedriskās apspriešanas gaita, t.sk. raksturotas sabiedrības līdzdalības iespējas un norādītas institūcijas, kurām nosūtīts Vides pārskata projekts. Vides pārskata Pielikumā ievietoti sabiedriskās apspriešanas materiāli un sniegts sabiedriskās apspriešanas rezultātu izvērtējums. Saskaņā ar autoru norādīto, Vides pārskatā ietvertā informācija ir papildināta un precizēta, ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktos priekšlikumus.
3. Vides pārskatā sniegts novada esošā vides stāvokļa novērtējums, norādot arī uz iespējamām izmaiņām, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots. Vides pārskatā:
 - 3.1. ietverts vispārīgs Saldus novada administratīvās teritorijas raksturojums, sniedzot informāciju par novadā ietilpstošajām 16 teritoriālajām vienībām, demogrāfisko situāciju un tās izmaiņu tendencēm, lauksaimniecības un meža zemju īpatsvaru (attiecīgi aizņem 42,8% un 44,8% no novada teritorijas) un šo teritoriju izmantošanu, kā arī galvenajām saimnieciskās darbības nozarēm. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, novada uzņēmējdarbības vide koncentrējas Saldus pilsētā un piepilsētas teritorijās Saldus un Novadnieku pagastos. Saldus novads robežojas ar Lietuvas Republikas Mažeikū rajonu. Raksturojot klimatiskos apstākļus, autori cita starpā norāda, ka sekmīgai vēja parku ekspluatācijai ar vidējas pakāpes efektivitāti derīgas ir aptuveni 80% novada teritorijas. Vides pārskata 4.attēlā grafiski attēlota Saldus novada vēju situācija un 2.tabulā sniegts vēja režīmu raksturojums pagastu šķērsgriezumā. Saskaņā ar 2.tabulas informāciju, labvēlīgas teritorijas vēja elektrostaciju izvietošanai ir Zaņas, Nīgrandes, Novadnieku, Zvārdes un Saldus pagastos. Vides pārskatā ietverts novada derīgo izrakteņu krājumu un to ieguves raksturojums. Atbilstoši 2012.gada 8.maija Ministru kabineta noteikumiem Nr.321 „Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm” novadā atrodas divas valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes – „Kūmas” (Novadnieku un Kursīšu pagasts) un „Venta” (Pampāļu pagasts). Autori atzīmē, ka lielākā daļa valsts kaļķakmens krājumu un prognozētie laukumi atrodas Saldus novada Novadnieku, Pampāļu un Kursīšu pagastos. Visplašāk kaļķakmeni izmanto SIA „Cemex” cementa ražošanai, kā arī metalurģiskajā rūpniecībā (AS „Liepājas metalurģis”). Autori prognozē, ka Saldus novads būs kaļķakmens ieguves centrs valstī vēl ilgstošu laika periodu, jo izpētīto un prognozējamo kaļķakmens krājumu apjoms ir nozīmīgs. Vides pārskatā norādīts uz novada teritorijā esošajām māla, dolomīta, smilts-grants un kūdras atradnēm, kā arī apkopota informācija par pašvaldībā izsniegtajām atļaujām bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguvei. Raksturojot virszemes ūdens resursus, autori atsaukušies uz Ventas baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu 2010.–2015.gadam un tajā ietverto informāciju par Saldus novada virszemes ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti un to ietekmējošiem faktoriem. Atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 31.maija noteikumiem Nr.418

„Noteikumi par riska ūdensobjektiem”, Saldus novada teritorijā atrodas seši ūdensobjekti, kuros pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli šajā likumā paredzētajā termiņā, t.i., Bērze no iztekas līdz Sesavai, Ēda no iztekas līdz ietekai Ventā, Venta no Cieceres līdz Ēdai, Zaņa no iztekas līdz ietekai Ventā, Pakuļu HES ūdenskrātuve, Cieceres ezers. Birojs vērš uzmanību uz šo Ministru kabineta noteikumu 6.punktu, „publiskās personas un privātpersonas lieto vai apsaimnieko ūdens resursus (...) ūdensobjektos, kā arī izmanto vai plāno izmantot teritorijas to sateces baseinā tā, lai novērstu vai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz attiecīgo ūdensobjektu un pakāpeniski uzlabotu tā stāvokli, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības”. Saldus novadā atrodas divi pārrobežu slodzes ietekmēti ūdensobjekti – V056 Venta un V062 Vadakste. Autori informē par Ministru kabineta 2002.gada 15.janvāra noteikumos Nr.27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus” minētajiem Saldus novada ūdensobjektiem. Vides pārskatā apkopota informācija arī par novada teritorijā un blakus novados jau ekspluatētām mazajām hidroelektrostacijām. Vides pārskatā īsi raksturotas novada ainaviski vērtīgās teritorijas, norādot uz turpmāk saudzējamām teritorijām.

- 3.2. ietverta informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un objektiem, mikroliegumiem, kā arī dendroloģiskiem stādījumiem, aizsargājamām alejām un novada nozīmes parkiem. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzes datiem Saldus novadā atrodas piecas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas – dabas liegumi „Sātiņu dīķi” un „Nīgrandes meži”, kuru aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, dabas parks „Zvārdes meži”, dabas liegumi „Zvārde” un „Ventas un Šķerveļa ieleja”, kuru aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē attiecīgi Ministru kabineta 2005.gada 22.februāra noteikumi Nr.139 „Dabas parka „Zvārdes meži” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, Ministru kabineta 2001.gada 25.septembra noteikumi Nr.414 „Dabas lieguma „Zvārde” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un Ministru kabineta 2012.gada 3.janvāra noteikumi Nr.13 „Dabas lieguma „Ventas un Šķerveļa ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Dabas parkam „Zvārdes meži”, dabas liegumiem „Sātiņu dīķi” un „Ventas un Šķerveļa ieleja” izstrādāti dabas aizsardzības plāni. Vides pārskatā ietverta informācija par *Natura 2000* teritoriju izveidošanas mērķiem, tur sastopamajām dabas vērtībām un to ietekmējošiem faktoriem;
- 3.3. ietverta informācija par saimniecisko darbību Saldus novadā un infrastruktūras, t.sk. inženierkomunikāciju nodrošinājumu, kā arī norādīts uz galvenajiem vides kvalitāti ietekmējošiem faktoriem. Raksturojot atmosfēras gaisa kvalitāti, autori informē par galvenajiem atmosfēras gaisa piesārņojuma emisijas avotiem. Situācijas raksturošanai izmantoti VAS „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” valsts statistikas pārskata „Nr.2-Gaiss” dati, pēc kuru izvērtējuma autori secina, ka lielākā daļa emisiju gaisā

2010.gadā ir radušās tvaika un karstā ūdens piegādes procesā, pārējās emisijas radušās cūku audzēšanas, mēbeļu ražošanas, kaļķakmens, ģipša un krīta ieguves, gaļas izstrādājumu un konservu ražošanas procesos. Vides pārskatā īsi raksturots galveno emitēto vielu procentuālais sadalījums, to izcelsmes avoti un izmaiņu dinamika laikā. Papildus tam autori raksturojuši novada koģenerāciju staciju darbību, kā arī norādījuši uz Brocēnu novada uzņēmumiem, kas potenciāli var ietekmēt vides kvalitāti Saldus novadā. Novada ūdenssaimniecības sistēmas raksturojumā ietverta informācija par centralizētas ūdensapgādes, kanalizācijas tīklu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu nodrošinājumu un tehnisko stāvokli, kā arī par plānotajiem un jau realizētajiem ūdenssaimniecības attīstības projektiem. Saldus pilsētā līdz 2015.gadam plānots centralizēto ūdensapgādi un kanalizāciju pieslēgt 95% pilsētas iedzīvotāju. Ūdens ieguves apjoma, kā arī novadītā notekūdeņu apjoma un ar to saistītā piesārņojuma raksturošanai autori izmantojuši VAS „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” valsts statistiskas pārskata „Nr.2–Ūdens” datus. Autori norāda uz uzņēmumiem, kuru darbība saistīta ar lielāko notekūdeņu piesārņojumu. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, pašlaik neapmierinoša notekūdeņu iekārtu darbība ir Jaunaucē, Jaunlutriņos, Šķēdē, Vadakstē un Zaņā. Vides pārskatā ietverta informācija par pašlaik realizētiem un turpmāk Attīstības programmā plānotajiem ūdenssaimniecības attīstības projektiem. Autori paredz, ka plānoto ūdenssaimniecības projektu realizācija uzlabos vides kvalitāti novadā, tomēr ūdensapgādes un kanalizāciju sistēmu apsaimniekošanas jautājumi novadam būs aktuāli arī turpmāk, īpaši vietās, kur netiek īstenoti projekti. Raksturojot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, norādīts uz pašvaldībai saistošo Liepājas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007.–2013.gadam un tā ietvaros realizētajiem pasākumiem, kā arī novada atkritumu apsaimniekotājiem, atkritumu šķirošanas iespējām un veicamajiem pasākumiem sistēmas uzlabošanai, t.sk. plānoto šķirošanas laukuma izveidi Ezeres pagastā Centra ielā 8. Vides pārskatā apkopota informācija par novada piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām. Bijusī PSRS armijas teritorija – Zvārdes poligons ir vienīgā piesārņotā teritorija novadā, pārējās 28 ir noteiktas kā potenciāli piesārņotas teritorijas. Vides pārskatā ietverta informācija par citām riska teritorijām, t.sk. applūstošām teritorijām, kas atbilstoši VAS „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra” sniegtajai informācijai, attēlotas Teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartē „Saldus novada teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”. Vides pārskata 18.tabulā apkopota informācija par Sosnovska latvāņa izplatību Saldus novadā. Informācija balstīta uz 2007.gadā veikto novērojumu datiem. Vides pārskatā nav norādīts uz veiktajiem pasākumiem to ierobežošanai vai arī par to, vai pašlaik novērojama invadēto teritoriju paplašināšanās. Vides pārskatā raksturota novada transporta infrastruktūra un atzīmēts, ka atbilstoši Kurzemes plānošanas reģiona telpiskajam plānojumam, novadā ir plānots rekonstruēt valsts galveno autoceļu, to izveidojot par ātrgaitas autoceļu. Attīstības programmā plānota autoceļu seguma kvalitātes uzlabošana, autoceļu asfaltēšana un tiltu rekonstrukcija. Autori atzīmē, ka īpaši sliktā stāvoklī ir autoceļu infrastruktūra Zvārdes pagastā, kas ir saistīts ar šī pagasta teritorijas agrāko nepieejamību un izmantošanu militāriem mērķiem.

4. Vides pārskata 5.nodaļā „Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt” ietverta informācija par *Natura 2000* teritorijām dabas parku „Zvārde meži”, dabas liegumiem „Sātiņu dīķi” un „Ventas un Šķerveļa ieleja” un tajās sastopamo dabas vērtību apdraudošajiem faktoriem, ainaviski vērtīgām teritorijām, putniem nozīmīgām teritorijām un iespējamo vēja enerģētikas attīstību, kā arī ar tūrisma attīstību saistītām teritorijām. Autori, atsaucoties uz SIA „Rietumu elektrosistēmas” un Latvijas Ornitoloģijas biedrības projekta „Vēja enerģētisko iekārtu attīstības zonu identifikācija un ietekmi samazinošu pasākumi izstrāde” rezultātiem, apzinājuši iespējamās ar vēja elektrostaciju būvniecību saistītās konflikta zonas (vietas, kurās pastāv vēja enerģētikas potenciāls un no dabas aizsardzības viedokļa – atrodas putniem nozīmīgas pulcēšanās vietas). Informācija apkopota Vides pārskata 19.tabulā „Saldus novada administratīvi-teritoriālo vienību konfliktu zonas”, kur cita starpā norādīts: Zaņas pagastā konfliktu zonas ir daudzas un dekoncentrētas pa visu teritoriju; Nīgrandes pagastā nelielas pēc platības konfliktu zonas atrodas tikai pagasta dienvidu un dienvidrietumu daļās; Novadnieku pagastā visa centrālā un rietumu daļā ir konfliktu zonas, kur novērojama dažādu putnu sugu masveida pulcēšanās; Zvārdes pagasta teritorijas liela daļa ir konfliktu zona un slēgta vēja parku celtniecībai. Vides pārskatā norādīts, ka Saldus novada pašvaldībā ir izteikta vēlme uzstādīt ~20 vēja elektrostacijas Novadnieku pagastā. Vides pārskata 8.attēlā grafiski attēlotas zonas, kurās nedrīkst būvēt vēja parkus un zonas, kurās nepieciešams veikt papildus izpēti. Vides pārskatā raksturoti novada resursi tūrisma attīstībai, kā arī identificētas problēmas un neizmantotās iespējas šajā nozarē. Autoru skatījumā nepilnīgi tiek izmantotas dabas tūrisma iespējas un militārā vēsturiskā mantojuma potenciāls Zvārdes pagastā.
5. Raksturojot ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, atkārtoti vērsta uzmanība uz Teritorijas plānojuma izstrādes mērķi, kas cita starpā paredz arī teritorijas racionālu izmantošanu. Vides pārskata 20.tabulā „Vides politikas integrācija Saldus novada teritorijas plānojumā” apkopota informācija par Vides politikas pamatnostādņēs 2009.-2015.gadam noteiktajiem mērķiem vides kvalitātes uzlabošanai un vides aspektu (gaiss, ūdens, zeme, klimats) integrāciju Saldus novada teritorijas plānojumā. Tabulā vērsta uzmanība uz jau iepriekš identificētajām būtiskākajām novada vides problēmām, kuras risināmas vai ņemamas vērā īstenojot plānošanas dokumentu. Autori atzīmē, ka Teritorijas plānojumā ir integrēti vides aizsardzības jautājumi, tomēr papildus tam ir nepieciešama vides infrastruktūras uzlabošana, īpaši ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas attīstība un kvalitātes uzlabošana, atkritumu saimniecībā palielināt tajā iesaistīto māsaimniecību skaitu, kā arī attīstīt dabas tūrisma infrastruktūru novadā. Autori norāda uz nepieciešamību veikt sākotnējo izvērtējumu vai ietekmes uz vidi novērtējumu darbībām saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2.pielikumu, kuru ietvaros tiks vērtētas plānotās darbības, paredzot risinājumus ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai.
6. Vides pārskata 7.nodaļā „Plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums” ietverta informācija par Teritorijas plānojumā paredzētajām izmaiņām teritorijas plānotajā (atļautajā) izmantošanā, uzmanību vēršot jaunajām apbūves teritorijām, kā arī Teritorijas plānojumā iestrādātajām prasībām īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības nodrošināšanai. Autori atzīmē, ka

pašreizējā plānošanas stadijā būtiska Teritorijas plānojuma ietekme uz Natura 2000 un citām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām nav paredzama. Teritorijas plānojuma izstrādē pieņemtie risinājumi saistībā ar apbūves teritoriju paplašināšanu ir izvēlēti pēc principa – plānot kompaktu dzīvojamo apbūvi pēc iespējas tuvāk esošajām dzīvojamās apbūves teritorijām un pakalpojumu centriem, paredzot jaunas apbūves teritorijas vietās, kuras robežojas ar esošajām apbūves teritorijām, vai arī vietās, kur vēsturiski tikusi plānota apbūve. Autori atzīmē, ka Novadnieku pagasta Mežvidu ciema teritorija tiek atzīmēta kā nākotnē potenciāli Saldus pilsētai pievienojama teritorija. Rūpnieciskās apbūves attīstība koncentrēta galvenokārt jau esošās rūpniecības apbūves teritorijās, vienlaikus paredzot bijušo ražotņu (degradēto teritoriju) sakārtošanu. Vides pārskatā norādīts uz Teritorijas plānojumā iestrādātajiem nosacījumiem apbūves teritoriju un pārējo teritoriju (ūdeņu, lauku zemju, meža zemju) izmantošanā, uzmanību vēršot uz prasībām atbilstošas vides kvalitātes nodrošināšanai. Autori vērš uzmanību uz iespējamām ietekmēm, kas saistītas ar Lauku zemēs atļauto lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūvi, rūpniecības uzņēmumu apbūvi un derīgo izrakteņu ieguvu, kā arī norāda uz iespējamo tūrisma plūsmas pieaugumu pie novada Ūdens teritorijām un atbilstošas infrastruktūras ierīkošanas un tūrisma plūsmas organizēšanas nepieciešamību. Vides pārskatā sniegts arī plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo tiešo un netiešo, īslaicīgo, vidēji ilgo, ilgtermiņa un pastāvīgo ietekmju vērtējums, kas gan ir ļoti vispārējs un nav vērsts uz Teritorijas plānojumā konkrēti veiktajām izmaiņām (salīdzinājumā ar esošo situāciju). Tādējādi Vides pārskatā nepietiekoši skatītas iespējamās ietekmes ņemot vērā teritoriālo aspektu. Tas pats attiecināms uz ietekmes uz vidi kopsavilkumu, kur vispārīgi norādīts uz Teritorijas plānojuma realizācijas pozitīvajām un negatīvajām ietekmēm. Vides pārskata 22.tabulā apkopota informācija par Teritorijas plānojuma realizācijas iespējamo negatīvo/pozitīvo ietekmi uz atsevišķiem vides faktoriem (gaisu, ūdeni, augsni, trokšņa līmeni, kultūrvēsturisko mantojumu, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un bioloģisko daudzveidību). Kopumā autori secina, ka lielākā daļa Teritorijas plānojumā iekļautās darbības dos tiešu vai netiešu, pozitīvu ietekmi uz vidi, tomēr iespējamās arī negatīvas ietekmes saistībā ar uzņēmējdarbības attīstību un tūrisma plūsmas pieaugumu.

7. Atbilstoši MK noteikumu 8.8.punktā noteiktajam, Vides pārskatā ietverta informācija par Saldus novada teritorijas plānojumā iestrādātajiem risinājumiem plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskāko ietekmju uz vidi novēršanai vai samazināšanai. Autori vērš uzmanību uz Teritorijas plānojumā noteiktajiem aizliegumiem teritoriju izmantošanai; iestrādātajiem noteikumiem teritoriju apbūvei, paredzot prasības aizsardzībai pret trokšņiem, vibrāciju un smakām, mājlopu novietņu būvniecībai, inženierkomunikāciju būvniecībai, rekonstrukcijai un ekspluatācijai; pasākumiem ainavisko teritoriju aizsardzībai un pārvaldībai, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzībai un izmantošanai, kas izriet no šo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, aizsargjoslas Teritorijas plānojumā noteiktas atbilstoši Aizsargjoslu likumam un tam pakārtotajiem normatīvajiem aktiem. Vides pārskata 23.tabulā apkopota informācija par Teritorijas plānojumā noteiktajām virszemes ūdensobjektu aizsargjoslām.
8. Vides pārskatā iestrādāti priekšlikumi plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmju mazināšanai/novēršanai, t.sk. attiecībā uz vēja elektrostaciju būvniecību un to

ietekmi uz ainavu, lauksaimniecisko darbību, lopkopības fermu būvniecību un ekspluatāciju, riska virszemes ūdensobjektu aizsardzību, tūrisma infrastruktūras attīstību. Autori atkārtoti vērš uzmanību tam, ka pirms konkrētu darbību īstenošanas, nepieciešamības gadījumā tām veicams ietekmes uz vidi novērtējums, t.sk. ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā, savukārt pirms tādu darbību īstenošanas, kurām var būt būtiska ietekme uz novada teritorijā esošajām Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas (*Natura 2000*) teritorijām, ietekme vērtējama Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumos Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” noteiktajā kārtībā. Kopumā autori secina, ka Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam īstenošana nav pretrunā ar vides un dabas aizsardzības normatīvo aktu prasībām.

9. Vides pārskatā vērtētas Teritorijas plānojumā paredzētās darbības; kā alternatīva vērtēta plānošanas dokumenta „nulles” alternatīva, t.i., kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek īstenots plānošanas dokuments, kas vairākos aspektos vērtēta negatīvi. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, Teritorijas plānojumā paredzēto darbību realizācija ir uzskatāma par piemērotāko alternatīvu pie nosacījuma, ka tiek realizēti Vides pārskata 8.nodaļā „Risinājumi būtiskāko ietekmju novēršanai un samazināšanai” aprakstītie risinājumi.
10. Vides pārskatā apkopota informācija par starptautiskiem un nacionāliem vides politikas dokumentiem un tajos izvirzītajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem, norādot uz to integrāciju Teritorijas plānojumā.
11. Vides pārskatā norādīts, ka Teritorijas plānojumā nav paredzētas darbības, kuru īstenošana var tieši negatīvi neietekmēt pašvaldības teritorijā esošās Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami.
12. Vides pārskatā atzīmēts, ka Saldus novada teritorijā neatrodas ievērojama apjoma ražotnes vai uzņēmumi, kuru darbības rezultātā varētu rasties būtiskas piesārņojošo vielu emisijas un arī Teritorijas plānojuma īstenošanas rezultātā nav paredzēta lielu potenciāli piesārņojošu un emisijas radošu objektu būvniecība, kas varētu būtiski ietekmēt Lietuvas Republikas teritoriju. Šajā kontekstā autori min radītās ietekmes uz Saldus novada teritoriju, kas saistītas ar naftas pārstrādes kompleksa Lietuvā Mažeikū rajonā 5 km attālumā no robežas un cementa ražošanas uzņēmums Jaunakmenes rajonā netālu no Vadakstes pagasta darbību.
13. Atbilstoši MK noteikumu 8.13.punkta prasībām Vides pārskatā ietvertas rekomendācijas Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nodrošināšanai un monitoringa ziņojuma sagatavošanai, kā arī apkopota informācija par monitoringā izmantojamiem vides indikatoriem.
14. Vides pārskata kopsavilkums sagatavots atbilstoši MK noteikumu 8.14. punktā noteiktajam.

Vides pārskata sabiedriskā apspriešana:

Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata sabiedriskā apspriešana veikta atbilstoši MK noteikumu V nodaļā noteiktajam. Vides pārskata sadaļā „Pielikumi” ievietoti sabiedriskās apspriešanas materiāli, t.sk. pārskats par sabiedriskās apspriešanas

procesu, sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols, Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes, Dabas aizsardzības pārvaldes, Kurzemes plānošanas reģiona administrācijas un Veselības inspekcijas atzinumi. Vides pārskata Pielikuma 1.5.tabulā apkopota informācija par sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktajiem komentāriem un priekšlikumiem, sniegts autoru komentārs, kā arī norādīts uz atbilstošu Vides pārskata papildināšanu.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmē, kurā piedalījās 54 dalībnieki, diskutēts par rūpniecisko teritoriju plānošanu un tur paredzētajām darbībām. Plānošanas dokumenta izstrādātāji norādījuši uz nepieciešamību noteikt aizsardzības zonas ap pilsētu un ciemiem, kurā būvvalde ir tiesīga izvērtēt katru ražošanas ieceri un nepieciešamības gadījumā dot atteikumu (neattiecas uz teritorijām, kuras esošajā plānojumā noteiktas kā ražošanas teritorijas). Sanāksmē izteiktas pretenzijas saistībā ar SIA „Druvas Unguri” darbību. Ražotnes pārstāvis skaidrojis smaku rašanās iemeslus un norādījis uz jau uzsāktu projektu biogāzes ražošanai un ar to saistītajiem pasākumiem, kas novērsīs pašlaik esošās problēmas ar smaku izplatību. Sanāksmē sniegts skaidrojums arī par uzņēmuma „Norplast” plānotajiem pasākumiem izmešu samazināšanai. Sanāksmē izteikta neapmierinātība saistībā ar karjera ierīkošanu netālu no potenciālas rekreācijas teritorijas un smagā autotransporta plūsmu. Birojs atzīmē, ka minētie jautājumi būtu akcentējami arī Vides pārskatā gan raksturojot esošo situāciju, gan norādot uz Teritorijas plānojuma risinājumiem vides ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Kaut arī Vides pārskatā ietverta informācija var raksturot kā vispusīgu un esošo situāciju labi raksturojošu, tomēr tajā nepietiekoši akcentēta uzmanība uz konkrētiem problēmjautājumiem un, kā jau tas norādīts iepriekš, nav vērsta uzmanība uz plānotajām izmaiņām konkrētās novada teritorijās un ar to saistītajām ietekmēm. Vides pārskatā ietvertā informācija ir vairāk detalizējama.

Valsts vides dienesta Liepājas reģionālā vides pārvalde un Dabas aizsardzības pārvalde norādījusi uz atsevišķiem Vides pārskatā veicamiem papildinājumiem un labojumiem. Saskaņā ar 1.5.tabulā „Pārskats par saņemtajiem komentāriem sabiedriskās apspriešanas laikā” ietvertu informāciju, Vides pārskatā veikti atbilstoši labojumi. Kurzemes plānošanas reģiona administrācijai nav iebildumu par Teritorijas plānojuma 1.redakciju un tā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projektu. Veselības inspekcija, izvērtējot atbilstību higiēnas prasībām, nav izteikusi iebildumus saistībā ar Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam Vides pārskata risinājumiem.

Izvērtētā dokumentācija:

Saldus novada pašvaldības 2012.gada 23.oktobra vēstule Nr.4.1-36.1/4138, Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats CD formātā, Saldus novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam pieejams <http://www.metrum.lv/lv/projekti/teritoriju-attistibas-planosana/?id=153>, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 4.oktobra lēmums Nr.71 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešā daļa, 23.⁴ pants, 23.⁵ pants.
2. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” IV, V, VI, VII, VIII nodaļa.
3. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.
4. Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
5. Ministru kabineta 2005.gada 22.februāra noteikumi Nr.139 „Dabas parka „Zvārdes meži” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
6. Ministru kabineta 2001.gada 25.septembra noteikumi Nr.414 „Dabas lieguma „Zvārde” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
7. Ministru kabineta 2012.gada 3.janvāra noteikumi Nr.13 „Dabas lieguma „Ventas un Šķerveļa ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
8. Ūdens apsaimniekošanas likums.
9. Ministru kabineta 2011.gada 31.maija noteikumi Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem”.
10. Ministru kabineta 2002.gada 15.janvāra noteikumi Nr.27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus”.
11. Ministru kabineta 2012.gada 8.maija noteikumi Nr.321 „Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm”.
12. Teritorijas attīstības plānošanas likums.
13. Ministru kabineta 2009.gada 6.oktobra noteikumi Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (zaudējis spēku).
14. Ministru kabineta 2012.gada 16.oktobra noteikumi Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Rekomendācijas:

1. Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam Vides pārskats jāpapildina, ņemot vērā šajā atzinumā izteiktos ieteikumus.
2. Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē Saldus novada pašvaldībai izvērtēt nepieciešamību pilnveidot Saldus novada teritorijas plānojumu 2013.–2025.gadam, ņemot vērā Vides pārskatā un sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktos priekšlikumus.
3. Saldus novada pašvaldībai, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļā noteiktajam, jāinformē sabiedrība par Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam pieņemšanu minēto Ministru kabineta noteikumu 27.punkta noteiktajā kārtībā. Pašvaldībai jā sagatavo informatīvs ziņojums par to,
 - kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi;

- kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti;
 - pamatojums, kāpēc no visiem iespējamiem risinājuma variantiem izraudzīts pieņemtais variants;
 - ziņas par pasākumiem plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, norādot monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņus.
4. Lai konstatētu Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāveic plānošanas dokumenta īstenošanas novērtējums un vismaz divas reizes plānošanas periodā (2018. un 2024. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.

Direktors

A.Lukšēvics